

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 23Tos/48/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3122010062
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 05. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Beáta Javorková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2022:3122010062.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Beáty Javorkovej a sudcov JUDr. Mariána Dunčka a Mgr. Mareka Anovčina na neverejnom zasadnutí konanom dňa 17. mája 2022 prejednal sťažnosť odsúdeného

P. P.,

nar. XX.XX.XXXX v S. J., trvale bytom H. 1, t. č. vo výkone trestu v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Dubnica nad Váhom,

ktorú podal proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín sp. zn. 37Pp/2/2022 zo dňa 28.02.2022 a takto jednohlasne

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. sa sťažnosť odsúdeného zamietá, pretože nie je dôvodná.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 11T/178/2013 zo dňa 24.04.2014 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 3To/78/2014 zo dňa 31.07.2014, bol P. P. odsúdený pre zločin sexuálneho násillia podľa § 200 ods. 1, ods. 2 písm. a), b) Tr. zák. k súhrnnému trestu odňatia slobody v trvaní 10 rokov so zaradením na výkon trestu do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia. Zároveň bol zrušený výrok o treste rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 5To/20/2014 zo dňa 11.03.2014, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce.

Uznesením súdu prvého stupňa bol podľa § 415 ods. 1 Tr. por. s použitím § 66 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. zamietnutý návrh odsúdeného o podmieenečné prepustenie z výkonu vyššie uvedeného trestu odňatia slobody.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odsúdený sťažnosť. V písomných dôvodoch sťažnosti uviedol, že počas celého výkonu trestu dodržiaval ústavný poriadok, správal sa na požadovanej úrovni, bol viackrát odmenený pochvalou a nevyvolával žiadne konflikty. Poukázal na svoj vek 65 rokov a zdravotný stav. Je postihnutý na obe nohy, musí sa podopierať palicou, je starý a vyčerpaný, a preto žiada o šancu na prepustenie z výkonu trestu.

Krajský súd v Trenčíne, ako súd nadriadený súdu prvého stupňa, primárne zistiac, že podaná sťažnosť je prípustná, bola podaná oprávnenou osobou a v zákonom stanovenej lehote, na neverejnom zasadnutí podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, ako aj konanie, ktoré tomuto výroku predchádzalo, a dospel k záveru, že sťažnosť odsúdeného nie je dôvodná.

Súd prvého stupňa správne procesne postupoval, keď o návrhu odsúdeného o podmieničné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody rozhodoval na verejnom zasadnutí. Odsúdený tu mal možnosť vyjadriť sa k priebehu svojho výkonu trestu odňatia slobody, ako aj k dôvodom, pre ktoré navrhoval svoje podmieničné prepustenie.

Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvého stupňa ďalej vyplýva, že tento sa dôsledne zaoberal zákonnými podmienkami pre podmieničné prepustenie podľa § 66 ods. 1, ods. 2 Tr. zák., ktoré musia byť splnené súčasne (kumulatívne). Možno prisvedčiť jeho názoru, že odsúdený spĺňa len formálnu podmienku z pohľadu výkonu potrebnej výmery trestu odňatia slobody, pričom u neho nie sú splnené obidve materiálne podmienky. Prvá materiálna podmienka spočíva v polepšení sa odsúdeného a jej nesplnenie správne vyhodnotil už súd prvého stupňa. Na očakávaní vedenia riadneho života odsúdeného po prepustení na slobodu je založená druhá materiálna podmienka.

Krajský súd považuje v prvom rade za potrebné zdôrazniť, že o výmere trestu, teda aj o dĺžke pôsobenia výchovného účinku tohto trestu na odsúdeného, rozhoduje už súd, ktorý vydal právoplatný odsudzujúci rozsudok. Na druhej strane ale zákonodarcu ustanovil možnosť predčasného podmieničného prepustenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody. Z právnej úpravy tohto inštitútu nepochybne vyplýva, že zákonodarcu prezumuje možnosť nápravy páchatelov trestných činov v rámci výkonu trestu odňatia slobody do takej miery, že i kratším výkonom tohto trestu, než ho uložil súd v odsudzujúcom rozsudku, je možné pri správnom výchovnom pôsobení a pri navádzajúcom plnení povinností odsúdeného a jeho správaním preukazujúcim polepšenie dosiahnuť výchovný účel trestu. Teda nápravu páchatel'a trestného činu, aby sa do budúcnosti už nedopúšťal trestnej činnosti aj pri jeho pobyte na slobode. Zákonodarcu neurčil povinnosť súdu podmienične prepustiť každého odsúdeného (podľa § 66 ods. 1 Tr. zák. súd môže odsúdeného podmienične prepustiť...), ale ponecháva na úvahe súdu na základe dôkazov posúdiť, či výchovný účel trestu odňatia slobody aj kratšieho trvania zapôsobil na toho ktorého odsúdeného v takom rozsahu, že z hľadiska zabezpečenia ochrany spoločnosti nie je potrebné, aby vykonal celý uložený trest odňatia slobody.

K otázke posudzovania preukázania polepšenia - § 66 ods. 1 Tr. zák. krajský súd uvádza, že polepšenie je vývojový proces vnútornej premeny páchatel'ovej osobnosti, ktorý sa navonok prejavuje iba v jeho správaní. Pri rozhodovaní o podmieničnom prepustení treba rozlišovať, kedy je správanie a plnenie povinností vo výkone trestu iba prejavom vonkajšej adaptácie odsúdeného v prostredí ústavu a kedy ide o známky skutočných zmien osobnosti odsúdeného, ktoré oprávňujú predpokladať, že aj v budúcnosti bude viesť riadny život.

V zhode s názorom súdu prvého stupňa krajský súd konštatuje, že počas doterajšieho výkonu trestu odňatia slobody u odsúdeného nedošlo k adekvátnej náprave (k polepšeniu). Správanie odsúdeného počas výkonu trestu odňatia slobody nebolo vždy na požadovanej úrovni, preto nemožno súhlasiť s tvrdeniami odsúdeného uvedenými v sťažnosti. Z jeho hodnotenia vypracovaného ústavom vyplýva, že plnením povinností a svojim správaním nepreukázal polepšenie, porušoval povinnosti, interné predpisy, sporadicky sa objavili interpersonálne konflikty, či upozornenie na poriadok vo veciach. Navyše bol iba jedenkrát disciplinárne odmenený. Jeho postoj k spáchanej trestnej činnosti je nekritický, svoju trestnú činnosť nepriznáva, čo je zaznamenané v jeho pedagogickej a psychologickej dokumentácii. Súd prvého stupňa tak správne vyhodnotil, že nedošlo k náprave odsúdeného.

Krajský súd k záverom súdu prvého stupňa dopĺňa, že zmieneny postoj odsúdeného k trestnej činnosti nemôže byť prejavom jeho polepšenia, nakoľko si svoje negatívne konanie a jeho dôsledky ani po vykonaní väčšej časti z uloženého trestu odňatia slobody v plnom rozsahu neuvedomuje (nepripúšťa). Ak súd nezistí „polepšenie sa“ odsúdeného, ťažko môže dospieť k záveru, že by viedol po podmieničnom prepustení riadny život.

Zmysel podmieničného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu bol páchatel' automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby na slobodu bez zreteľa na to, aká je prognóza jeho ďalšieho správania. Podmieničné prepustenie je totiž na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život, a že tu nie je pre spoločnosť príliš veľké riziko recidívy. Takou okolnosťou, ktorá má pri rozhodovaní o podmieničnom prepustení význam, je aj predchádzajúci spôsob života odsúdeného vrátane jeho

trestnej minulosti. Posúdenie otázky prípadnej recidívy je svojím spôsobom vždy len predpokladom vysloveným s väčšou či menšou mierou pravdepodobnosti, pričom súd je vždy odkázaný na objektívne okolnosti, medzi ktoré je nutné považovať i doterajšie sklony odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti, vrátane jej početnosti.

Krajský súd považuje nápravu odsúdeného za sťažnú, nakoľko bol doposiaľ 10-krát súdne trestaný, pričom vo výkone trestu odňatia slobody je už po 4-krát. Preto sa javí pôsobenie na jeho prevýchovu len plynutím skúšobnej doby, prípadne aj s nariadením probačného dohľadu nad jeho správaním v skúšobnej dobe ako nedostatočné. Predchádzajúci spôsob života odsúdeného nedáva pre krajský súd dostatočnú záruku, že jeho protiprávne konanie sa už nebude opakovať. V jeho neprospech svedčí aj ústavom konštatované vysoké riziko recidívy trestnej činnosti a jeho nepriaznivá resocializačná prognóza.

Vzhľadom na trestnú minulosť odsúdeného, porušovanie noriem správania sa vo výkone trestu, nekritický postoj k vlastnej trestnej činnosti a vysokú pravdepodobnosť recidívy nemožno dôvodne predpokladať, že by sa odsúdený napravil už po výkone časti uloženého trestu odňatia slobody, a že by po podmiennečnom prepustení viedol na slobode riadny život.

Ak nie sú splnené hmotnoprávne podmienky podmiennečného prepustenia, sú odsúdeným uvádzané zdravotné problémy a vysoký vek vo vzťahu k tomuto konaniu neopodstatnené. Odsúdený má právo na poskytnutie adekvátnej zdravotnej starostlivosti aj vo výkone trestu odňatia slobody.

Záverom krajský súd uvádza, že účelom trestu je najmä ochrana spoločnosti pred páchatelom trestnej činnosti a trest má odrádzať aj ostatných členov spoločnosti od páchania trestných činov. Je tak v záujme dovŕšenia nápravy odsúdeného a splnenia účelu uloženého trestu odňatia slobody, aby tento ďalej vykonával (vykonal) tak, ako to ostatne navrhol aj riaditeľ ústavu na výkon trestu, keď ho neodporučil podmiennečne prepustiť z výkonu trestu odňatia slobody.

Z takto rozvedených dôvodov preto rozhodol krajský súd tak, že sťažnosť odsúdeného ako nedôvodnú podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. zamietol, nakoľko odsúdený nespĺňal dve z troch zákonných podmienok na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu zákon nepripúšťa žiadny ďalší riadny opravný prostriedok.